

F.Y.B.A. SEM – II (CBCS -2016 COURSE) : SUMMER - 2018

SUBJECT: POLITICAL SCIENCE (G1)-II

Day: **Monday**
Date: **23/04/2018**

S-2018-0030

Time: **03.00 P.M. To 06.00 P.M.**
Max Marks: 60

N.B:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.

Q.1 A) Select the appropriate answer from given below: (06)

- a) Which one of the following political thinkers has stated that, 'will, and not the Force is the basis of the state'?
i) T.H. Green   ii) J.S. Mill
iii) Herald Laski   iv) Rousseau
- b) Which one of the following political thinker has advocated that, 'the state do not come out of oak or rock, They result from the mind of the people that live in them'?
i) Plato   ii) John Locke
iii) Hegel   iv) Kant
- c) Which one of the following political thinkers has stated that, 'the state is an Oppressive Institution'?
i) Hegal   ii) Machiavelli
iii) Karl Marx   iv) Bentham
- d) Which one of the following political thinker has said that, 'the state is a March of God on Earth'?
i) Aristotle   ii) Adam Smith
iii) Hegal   iv) Thomas Hobbes
- e) Which one of the following political thinker has advocated that, 'liberty and Equality are not opposed to each other but supplementary to each other'?
i) Aristotle   ii) J.S. Mill
iii) Herald Laski   iv) Kant
- f) Which one of the following political thinker has stated that, 'the state is an instrument of the dominant class'?
i) M.K.Gandhi   ii) Laski
iii) Hegal   iv) Karl Marx

B) Answer the following questions in one sentence: (06)

- a) Who is the author of the book 'The Grammar of Politics'?
- b) Who is known as the Father of Idealism?
- c) Negative concept of Liberty implies absence of all types of_____.
- d) Who said that, 'the state is the highest realized ethical idea'?
- e) The core idea of ancient Greek political philosophy was_____.
- f) Who is known as the Father of Liberalism?

Q.2 Answer any THREE of the following: (12)

- a) Differentiate between liberty and equality.
- b) Describe, the main features of the idealist theory of the state.
- c) Explain, the positive concept of liberty.
- d) Explain, the significance of Political Theory.
- e) Write, a note on, 'Historical Development of the concept Equality'.

P.T.O

Q.3 Answer any **TWO** of the following: **(12)**

- a) Define concept liberty, and explain its types.
- b) Explain main characteristics of Normative Approach to the study of Political Theory.
- c) Describe, main components of Liberal theory of the State.

Q.4 Critically examine Marxist theory of the State. **(12)**

OR

Define the term, 'Political Theory', and explain its nature and scope.

Q.5 Write short notes on any **THREE** of the following: **(12)**

- a) The concept of Political Philosophy.
- b) Significance of empirical approach to the study of Political Theory.
- c) Types of Equality.
- d) Importance of Liberty.
- e) Main principles of idealist theory of the State.

* * * *

मराठी रूपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

प्र.१ अ) खालील पर्याय निवडून योग्य उत्तर लिहा.

(०६)

- १) खालीलपैकी कोणत्या राजकीय विचारवंताने, 'राज्याचा आधार दंडशक्ती नसून मानवी इच्छा हाच आहे' असे विधान केले आहे?
अ) टी.एच. ग्रीन
ब) जे. एस. मिल
क) हेराल्ड लास्की
ड) रूसो
- २) खालीलपैकी कोणत्या राजकीय विचारवंताने, 'राज्य हे ओक वृक्षापासून वा खडकापासून तयार झालेले नसून ते राज्यात राहणाऱ्या मनुष्याच्या मनापासून तयार झालेले आहे' असे समर्थन केले आहे?
अ) प्लेटो
ब) अ‍ॅरिस्टॉटल
क) हेगेल
ड) रूसो
- ३) खालीलपैकी कोणत्या राजकीय विचारवंताने 'राज्यसंस्था ही शोषण करणारी संघटना आहे', असे विधान केले आहे?
अ) हेगेल
ब) मॅकीयाव्हेली
क) कार्ल मार्क्स
ड) बेन्थॅम
- ४) खालीलपैकी कोणत्या राजकीय विचारवंताने, 'राज्यसंस्था ही परमेश्वराचे पृथ्वीवरील संचलन आहे' असे विधान केले आहे?
अ) अ‍ॅरिस्टॉटल
ब) अ‍ॅडम स्मिथ
क) हेगेल
ड) हेराल्ड लास्की
- ५) खालीलपैकी कोणत्या राजकीय विचारवंताने, 'स्वातंत्र्य आणि समता ह्या संकल्पना परस्पर विरोधी नसून त्या एकमेकांना पुरक आहेत' असे समर्थन केलेले आहे?
अ) अ‍ॅरिस्टॉटल
ब) जे.एस. मिल
क) हेराल्ड लास्की
ड) कान्ट
- ६) खालीलपैकी कोणत्या राजकीय विचारवंताने, 'राज्य हे प्रभुत्वशाली वर्गाचे साधन आहे' असे विधान केले आहे?
अ) महात्मा गांधी
ब) लास्की
क) हेगेल
ड) कार्ल मार्क्स

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा.

(०६)

- १) 'ग्रामर ऑफ पॉलिटीक्स' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?
- २) 'आदर्शवादाचा जनक' म्हणून कोण ओळखला जातो?
- ३) नकारात्मक स्वातंत्र्याची संकल्पना ही सर्व प्रकारच्या बंधनांपासून काय दर्शविते?
- ४) 'राज्य हे विवेकाचे सर्वोत्कृष्ट स्वरूप आहे' असे कोण म्हणाले?
- ५) प्राचीन ग्रीक राजकीय तत्त्वज्ञानाचा प्रमुख गाभा काय होता?
- ६) 'उदारमतवादाचा जनक' म्हणून कोण ओळखला जातो?

कृ.मागे पहा.

- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा (१२)
- अ) स्वातंत्र्य आणि समता या संकल्पातील फरक स्पष्ट करा.
ब) राज्याचा आदर्शवादी सिध्दांताची प्रमुख वैशिष्ट्ये विशद करा.
क) सकारात्मक स्वातंत्र्याची संकल्पना स्पष्ट करा.
ड) राजकीय सिध्दांताचे महत्त्व स्पष्ट करा.
इ) 'समता' या संकल्पनेचा ऐतिहासिक विकास यावर टीप लिहा.

- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१२)
- अ) स्वातंत्र्य संकल्पनेची व्याख्या सांगून त्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
ब) राजकीय सिध्दांत अभ्यासाच्या आदर्शवादी दृष्टिकोनाची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
क) राज्याच्या उदारमतवादी सिध्दांताचे प्रमुख घटक स्पष्ट करा.

- प्र.४ कार्ल मार्क्सच्या राज्यविषयक सिध्दांताचे टिकात्मक परिक्षण करा. (१२)

किंवा

'राजकीय सिध्दांत' या संज्ञेची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टीपा लिहा (१२)
- अ) राजकीय तत्त्वज्ञान संकल्पना
ब) राजकीय सिध्दांत अभ्यासाच्या अनुभवजन्य दृष्टिकोनाचे महत्त्व
क) समतेचे प्रकार
ड) स्वातंत्र्याचे महत्त्व
इ) आदर्शवादी सिध्दांताची प्रमुख तत्त्वे

* * * *